

При розробці даної моделі використовувались не лише засоби візуального представлення інформації, а й можливості програмування поведінки відповідних керуючих елементів за допомогою інтегрованої в середовище Adobe Flash мови ActionScript.

Розроблена модель дозволяє покроково досліджувати процес пошуку найкоротшого шляху, в залежності від введеної вхідної інформації. Таким чином дана навчальна система дозволяє інтенсифікувати процес навчання, надати йому динамізму, гнучкості, посилити його прикладну спрямованість; зробити предмет, що вивчається, максимально наочним, а тому зрозумілим та доступним, а також дана система дозволяє віртуально потрапити всередину функціонування хвильового алгоритму, зрозуміти основи та суть процесів, що відбуваються в ньому, розкрити внутрішні закономірності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Іванов В. Ф. Сучасні комп'ютерні технології і засоби масової комунікації: аспекти застосування / В. Ф. Іванов, О. К. Мелешенко. — К.: ІЗМН, 2006. — 352 с.
2. Оконь В. Введение в общую дидактику/ В. Оконь. — М.: Высш. шк., 1990. — 382 с.
3. Підласий І. П. Практична педагогіка або три технології / І. П. Підласий. — К.: Слово, 2004. — 616 с.
4. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. метод. посіб / О. І. Пометун. — К.: Видавництво А.С.К., 2004. — 192 с.
5. Риженко С. С. Про досвід використання мультимедійних технологій у навчальному процесі (у ВНЗ) [Електронний ресурс] / С. С. Риженко // Інформаційні технології і засоби навчання. — Вип. 3 (11). — 2009. — Режим доступу: <http://www.ime.edu-ua.net/em11/emg.html>. — Загол. з екрану.
6. Хуторской А. Практикум по дидактике и современным методикам обучения /А. Хуторской— Санкт-Петербург, 2004. — 539 с.

Музика О.

Науковий керівник – доц. Кондратюк В. Л.

ІСТОРІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ РОЗПИСУ ТКАНИНИ ХОЛОДНИМ БАТИКОМ

Навчальною програмою з технології передбачено ознайомлення учнів із різними технологіями розпису тканини, які подобаються як дітям, так і дорослим. Розпис тканини – не просто технологічний процес, це творчий процес, і як усяка творчість, він приносить справжнє задоволення.

Художній розпис тканин — давнє та вічно молоде мистецтво, інтерес до якого постійно зростає. Гарячий батик, вузликівий батик, трафаретний розпис, акварельна техніка або вільний розпис – технік розпису багато і в кожній свої особливості. Вигідно відрізняється від інших видів холодний батик. Робота в техніці холодного батика дає можливість розписати не всю річ, а один невеликий фрагмент. Такий фрагментарний розпис може не тільки прикрасити виріб, але і без допомоги аплікації приховати дефект тканини або плями. В даній техніці можна виконувати листівки, розписувати мотиви для аплікації, шарфи, палантини або використовувати її при оформленні тканин.

Мистецтво оздоблення тканин сягає глибини віків і є одним з найдавніших художніх ремесел, батьківщиною якого вважають Китай та Індію. Спочатку з'явився ткацький малюнок, який створювали особливим переплетенням ниток в процесі виготовлення тканин. Пізніше малюнок стали наносити ручним способом. Ще пізніше були винайдені друкарські дерев'яні (різьблені) дошки. У XVIII столітті для друку почали застосовувати металеві набивні дошки.

В Індії та Індонезії розпис найчастіше використовувався для оформлення одягу. В Японії та Китаї розпис застосовували також при створенні традиційного для цих країн інтер'єру: ширм і картин. Майстри користувалися тушшю, створюючи надзвичайної краси пейзажі. [3]

В Україні батик поширився лише в 30-х роках ХХ ст. серед художників прикладного мистецтва, модельєрів і текстильників. Адже ще з часів Київської Русі основною технікою декорування тканин була *вибійка* — перенесення орнаменту з візерунчастої дошки, на яку попередньо наносилася фарба.[4]

Сучасні версії ручного розпису тканини, спираючись на традиційні напрямки, підкріплені новими технологіями. З винаходом клейкого матеріалу, названого резервом, отримала розвиток принципово нова техніка розпису - холодний батик.

Для роботи в техніці холодний батик необхідні певні матеріали, інструменти і пристосування.

Усі види розпису виконують на рамах, які легко виконати в умовах шкільних майстерень. Перші невеликі роботи можна виконувати і на великих п'яльцях для вишивання або закріпити тканину на підрамнику, який художники використовують для натягування полотна. Надалі можна користуватися спеціальною рамою.[3]

Рама може бути і розсувного, і постійного розміру. Розсувна рама зручніша, так як дозволяє встановити потрібний розмір (рис. 1). Така рама складається з чотирьох планок з поздовжнім отвором і середньої ділянки планки довжиною 15 - 20 см. Скріплюються деталі рами гвинтами, що пересуваються уздовж пазів.[4]

Більш простий і доступний варіант - розбірна рама (рис. 2) з планок, на кінцях яких вирізані пази. Ця рама теж закріплюється по кутах гвинтами, але вже не змінює свого розміру.

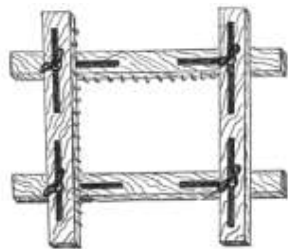

Рисунок 1. Розсувна рама для розпису.

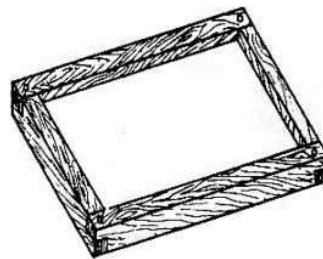

Рисунок 2. Розбірна рама.

Для нанесення контурів рисунка резервом застосовують скляні трубочки (рис. 3). Вони являють собою скляну трубочку довжиною близько 25 см з ємністю для резерву, розташованої ближче до робочого кінця. Кінчик трубочки загнутий під кутом 45°. Отвір кінчика може бути різного діаметру (1 - 2 мм).

Рисунок 3. Скляні трубочки.

Якщо немає скляної трубочки, можна скористатися рейсфедером. Вони мають різний діаметр, часто зустрічаються в магазинах канцтоварів. У порівнянні з трубочками вони мають два недоліки - відсутність резервуара для запасу резерву і невелику довжину, що створює незручність під час роботи [3].

Для нанесення фарб при розписі тканин застосовують різні пензлі. Для роботи в техніці батик потрібно мати білячі пензлики різних номерів і один пензлик з куниці № 5-7 для промальовування деталей. Великими пензлями заливають ділянки фону або великі площі малюнка. Дрібні деталі краще розписувати тонкими пензлями. Щетинні пензлі теж повинні бути різних розмірів. Пензлі під час роботи повинні лежати поруч з рамою на підносі (дощечці), покритому складеною в кілька шарів тканиною. У такому випадку пензлі не будуть перекочуватися, псуватися, а тканина вбере надлишок вологи [3].

Пензлі іноді замінюють ватними тампонами різних розмірів(рис. 4).

Рисунок 4. Ватні тампони.

Вузькі з тонким кінчиком - для розпису дрібних деталей, широкі - для великих фрагментів і фону.

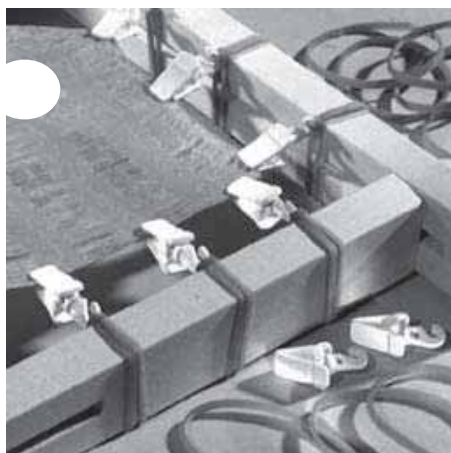
Фантомний фломастер — для нанесення малюнка на тканину.

Тризубцеві гачки та кнопки — для натягування та закріплення на рамі тканини з необробленими краями.

Кігті для натягування тканини (рис. 5) — для закріплення тканини, яка має оброблені краї; для запобігання пошкодження тканини. [2]

Рисунок 5. Кігті для натягування тканини

Піпетки — для збору фарб зі склянок при змішуванні.

Палітри — для змішування фарб (рис. 6).

Рисунок 6. Палітри.

Фен — для прискорення процесу висихання фарби, а також для отримання оригінальних колористичних змін в акварельній техніці.

Для художнього розпису можна використовувати різні тканини: з целюлозних волокон (бавовна, льон, віскозний шовк); різні види натурального шовку; ацетатний шовк; тканини з

поліефірних волокон (лавсан, теторон та ін); тканини з поліамідних волокон (капрон, нейлон та т. д.); тканини з поліакрилових волокон (нітрон, акрил). У роботі можна використовувати тканини, що були у вжитку, - одноколірні та з набивним малюнком, але вони вимагають більш ретельної обробки і підготовки. У всякому разі, як нові тканини, так і старі вимагають всіх етапів підготовки.

Матеріал, призначений для фарбування, повинен добре вбирати воду. Тканина повинна бути не дуже щільною, гладкою, без вузликів і потовщень. Інакше при розписі фарба буде розтікатися нерівномірно, утворювати плями та витікатиме за контури рисунку. На перших порах використовують стару тканину або незношені ділянки постільної білизни. У цьому випадку не буде потрібно додаткової обробки (якщо тканина не накрохмалена). Нову тканину слід випрати або прокип'ятити і добре прополоскати. Така обробка видаляє апретуючі речовини, що заважають розтіканню фарби і проникненню її в волокна тканини.[3]

Кращі барвники для розпису - анілінові. Барвники готують для різних видів тканин за рецептом вказаним на пакеті, фарбують тканину згідно інструкції.

Резервом для холодного батику є гумовий клей та бензин. Малюнок, зроблений ним, добре видно на тканині, а відтінок резерву не впливає на кінцевий результат. Співвідношення бензину та гумового клею залежить від густоти останнього [4].

Малюнок на тканину переводять за допомогою копіювального паперу або наносять олівцем, ескіз якого бажано попередньо виконати на папері. Щоб сліди копії не були помітні, використовують світлу копірку, відповідну до гами майбутньої роботи. Якщо планується обвести малюнок кольоровим резервом, колір копії ролі не грає. На лінії малюнка наносять за допомогою скляної трубочки резервуючу суміш. Після висихання резервуючих ліній фарбами розписують виріб.

Розпис виконується за допомогою пензлів швидкими і рівномірними рухами. Під час роботи необхідно слідкувати, щоб фарба не потрапляла за межі резерву. Розписані вироби висушують на рамах у горизонтальному положенні, після чого тканину запарюють, фіксуючи барвник у волокнах.

Як свідчить наш досвід, при проведенні занять з декоративно-ужиткового мистецтва слід використовувати педагогічні засоби, що активізують, посилюють інтерес учнів старших класів до художнього розпису тканин. При викладанні доцільно використовувати проблемно-пошукові та творчі методи з обов'язковим застосуванням словесних (розповідь, бесіда), наочних (ілюстрації, демонстрування) і практичних (навчальна праця, дослідження). Проблемно-пошукова методика, на відміну від репродуктивної, пояснювально-ілюстративної, має стимулювати учнів до самостійності, творчості у розв'язанні поставлених завдань.

Учні виступають суб'єктом навчального процесу, тому вчителю необхідно зосередити увагу на пошуковій діяльності щодо вивчення історії художнього розпису тканин в Україні, його локальних особливостей у тому регіоні, де розташована школа [1].

Викладання навчального матеріалу з художнього розпису тканин у профільних класах рекомендуємо будувати у такій послідовності:

Загальні відомості про мистецтво художнього розпису тканин та його види, регіони поширення, історію розвитку традиційних осередків малярства, життєвий і творчий шлях відомих майстрів, їхній внесок у збереження і популяризацію декоративно-ужиткового мистецтва. Місце і значення художнього розпису тканин у житті й побуті сучасної людини. Традиції, орнаментика і колористика творів декоративно-ужиткового мистецтва даного регіону, зокрема художнього розпису.

Асортимент і властивості матеріалів, будова та вимоги до інструментів і приладдя для художнього розпису тканин.

Санітарно-гігієнічні вимоги та правила безпечної роботи зі складниками резервуючих сумішей.

Організація робочого місця (ознайомлення з розміщенням інструментів та матеріалів на столі), ознайомлення із загальними робочими місцями, де проводять виготовлення резервуючих сумішей і барвників, виварювання тканин, пропарювання і прасування готових виробів.

Композиція й орнаментика художнього виробу з текстилю, способи розміщення та перенесення готового малюнка, самостійне створення ескізів орнаментів та малюнків для

конкретних виробів. Ознайомлення з кольоровою гамою, психологічним впливом кольору на людину, магічним значенням кольорів, вимогами до їх вибору та поєднання.

Виготовлення виробу. Проведення вступного інструктажу, під час якого нагадати учням про дотримання правил безпечної праці, раціональну організацію робочого місця і вимоги до виробу. Обговорення послідовності роботи: аналіз вибраного завдання; складання ескізів; підготовка матеріалів, інструментів та обладнання до роботи; виконання операцій з виготовлення та декорування виробу.[1]

До учнівських завдань з художнього розпису тканин висуваються такі вимоги: своєчасність виконання завдання; цілісність і завершеність композиційної побудови; акуратне переведення малюнка; чіткість нанесення резервуючим розчином контурів зображення; правильність й акуратність нанесення фарб на тканину; гармонійність кольорових поєднань у композиції; естетичність кінцевого опорядження готового виробу.

Як свідчить практика, заняття з художнього розпису тканин у старших класах сприяють розвитку в учнів уваги, естетичного смаку, творчої активності, вихованню бережливості, почуття гордості за культурну спадщину свого народу. На основі розуміння художніх особливостей розпису тканин у школярів виникає інтерес до самостійного виготовлення сучасних декоративно - ужиткових виробів [2].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Валько А. вивчення мистецтва художнього розпису тканин у профільних класах./ А. Валькова//Трудова підготовка в закладах освіти — 2007— №2 — с. 23-28
2. Ветрова О. розпис по тканині. Батик, «Арт-батик»./ О. Ветрова.// Трудове навчання — 2011 — № 4 — с. 20-29.
3. Гильман Р. А. Художественная роспись тканей. Учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности «Декоративно-прикладное искусство и народные промыслы»./ Р. А. Гильман.— М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2005 — 159с.
4. Синеглазова М. О. Распишем ткань сами./ М. О. Синеглазова –М.: Профиздат, -111с.

Сосна В.

Науковий керівник – доц. Сеньовська Н. Л.

ПРОБЛЕМА ЗАОХОЧЕННЯ І ПОКАРАННЯ В ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

Упродовж історичного розвитку людства виникало безліч варіантів щодо доцільності заохочення або покарання дітей відповідно до аналізу їх поведінки у тому чи іншому навчальному закладі. Заохочення і покарання – це сукупність засобів регулювання стосунків, що складають основу педагогічної ситуації, у якій вони повинні швидко змінитися. Особливо помітно відбувалася зміна поглядів суспільства на проблему застосування конкретних заохочень та покарань у школах від Нового Часу до сьогодні.

Мета статті – розкрити суть тлумачень понять «заохочення» та «покарання» в історії педагогіки.

Сліпа рабська покора – ось вища мета середньовічної школи. Її головне виховне знаряддя – тілесні покарання. Для буржуазної школи, яка прийшла їй на зміну, цього арсеналу було вже недостатньо. В капіталістичному суспільстві, де все будується на основі «вільної» купівлі-продажу, стимули покори повинні були стати більш тонкими і гнучкими. Це знайшло свій прояв, зокрема, у доповненні та врівноваженні покарань розвиненою системою заохочень. Педагогіка палиці в чистому вигляді змінюється педагогікою «батога і пряника». «Із послабленням страху тілесних покарань, – писав П. Ф. Каптерев, – внаслідок поступового позбавлення останніх, багато хто визнавали вкрай необхідним збуджувати в дітях страх більш тонкий і делікатний – страх духовних страждань, страх докорів ураженого самолюбства, незадоволеного честолюбства і марнославства, мук суперництва, боротьби, поразок. У школах були введені, з одного боку, цілий ряд ганебних покарань, що зачіпають самолюбство, а з іншого боку – безліч нагород... Ганебні покарання були досить різноманітні і полягали в позбавленні якої-небудь частини костюма (наприклад, фартуха в жіночих школах), у костюмі іншого кольору, більш грубому, чим звичайний, в ослиних масках, ковпаках, у написанні зробленого вчинку на костюмі і водіння винного по всій школі, у саджанні за останню парту, у